

עלון תורני

עלון תורני שבועי בעניני אגדה והלכה אקטואלית

פרשת אמור

מפסירין: 'הכהנים' הלוים'	קובלנקה: 18:48 19:59 20:31	לונדון: 20:07 21:38 21:50	פריז: 20:48 22:14 22:31	ניו יורק: 19:40 20:46 21:13	ת"א: 19:06 20:07 20:39	ב"ש: 19:05 20:05 20:40	חיפה: 19:00 20:08 20:42	י-ם: 18:49 20:04 20:41	הדלקת נרות: צאת השבת: ר"ת:
--------------------------------	-------------------------------------	------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	---------------------------------	----------------------------------

חכמת שלמה

לקח ולימוד מן הפרשה על פי שיעורו של מו"ד
הראש"ל הגר"ש עמאר שליט"א רבה של ירושלים

פרשתנו פותחת "אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו" בפרשה הקודמת פרשת קדושים נצטוונו כלל ישראל "קדשים תהיו כי קדוש אני" אך כאן הציווי הוא על הכהנים שלהם יש מעלה יתירה על כלל ישראל ועל כן הם מצווים בציוויים רבים על טהרתם משום שהם עוסקים בעבודת ה' במקדש ואם יכנסו למקדש או יעבדו בטומאה ח"ו עוברים באיסור חמור ועבודתם מחוללת, ועל כן התורה מזהירה "אמור ואמרת" - להזהיר גדולים על קטנים, עד שאפ' להטמא למת ממשפחתו הרחוקה אסור לו אף שדבר זה טבעי ורגיל אצל שאר בני אדם, אלא מותר לו להטמא רק לשבעה הקרובים שלו כגון אשתו ואמו ואביו. ויש עוד טומאה אחת שמותרת לכהנים והיא 'מת מצוה' אם היה הכהן מוצא מת מושלך בדרך ואין מי שיטפל בו - כיוון שמצוה זו היא מצוה רבה ומיוחדת על כן היא דוחה את טהרת הכהנים. אם הכהן נטמא על כך כתוב בפרשת חוקת שלא מספיק לו רק טבילה אלא הוא צריך גם הזיית מי טהרה שזה אפר פרה אדומה עם מים חיים וכו' ומזים עליו ביום השלישי וביום השביעי, זו טהרה מיוחדת שנדרשת מאלו שהם עובדי השם, כי ככל שהאדם יותר קרוב אל השם הוא נדרש להיות יותר טהור ומקודש וזהו יותר. וזהו גם מה שאמרו רבותינו על הפסוק "וסביבו נשערה מאוד" שהקב"ה מדקדק עם חסידיו אפ' כחוט השערה, ונשאלת השאלה וכי בגלל שהם חסידיו של השם מגיע להם שידקדקו ויענישו אותם, אך ההסבר שזהו לא עונש אלא מי שקרוב אל השם וכמו הכהנים שיש להם מצוות מיוחדות וזהירות מיוחדת כיון שהם נכנסים אל המקדש והם מתקרבים אל השם, וכך כל מי שהוא קרוב אל השם שהוא גדול בתורה וגדול ביראה נדרשת ממנו זהירות כפולה ומכופלת כיון שאם אדם רוצה להיות קרוב להשם צריך להיות נקי מאוד כי אי אפשר לאדם להיות קרוב להשם וטומאתו בידו אלא צריך להזהר בקדושה וטהרה.

בימינו שאין לנו אפר פרה שהרי הוא מונח ושומר עד שהקב"ה ישלח את אליהו הנביא לבשרינו על הגאולה, כמו שהחיד"א כתב שכשאלהו הנביא לימד את מורינו הארז"ל את כל חכמת הסוד הוא קודם כל טיהר אותו והזהיר עליו אפר פרה כדי לטהר אותו גם מטומאת מת, אך אנו היום לא זוכים לטהרה זו וא"כ אנחנו לא מושלמים בטהרתנו כיון שכולנו טמאי מתים, אך עם כל זאת כמה אנו יכולים למעט מהטומאה ולהטהר ע"י מקוה זו מצווה רבה, אך יותר מזה אנו מזהרים למנוע עצמנו מן הטומאה, בימינו יש את המכשירים והאינטרנט שבהם אדם יכול לטמא את עינו ולטמא את רעיונו ולטמא את נפשו בקלי קלות רחמנא ליציל ויכול לרדת לטומאה שקשה לצאת ממנה על כן צריך זהירות להשמר מדברים אלו וכשאדם רוצה באמת השם מסייע בידו 'הבא ליטהר מסייעים אותו' השם יעזורנו על דבר כבוד שמו שנהיה זכרים לשמור את עינו ומחשבותינו ומעשינו וללכת בדרכי התורה והקדושה ושלא נתטמא בטומאות האלו שמצויות כל כך בזמננו עד כל צעד ושעל יערה עלינו השם רוח קדושה וטהרה לעמוד על משמרת הקודש כל ימי חיינו אמן ואמן.

יוצא לאור ע"י 'המכון למצוות התלויות בארץ'

בראשות הגאון רבי שניאור ז. רוח שליט"א.

רבי עקיבא 4 אלעד. טל 03-9030580 פקס 039030891

מייל: m.torni@macon.co.il אתר המכון: hamachon.co.il

עורך: הרב יחיאל רוח שליט"א.

דבר ה' זו הלכה

מעובד מתוך ספרי הגר"ש ז"ל רוח שליט"א ראש המכון

האם עקב המגיפה אפשר להקל במנהגי האבלות

שאלה:

בעקבות הימים הללו, שבהם אנשים מסוגרים בביתם, ולא יצאו לעשות את רוב צורכיהם ואפילו החיוניים, ובביתם מוצאים ענינים שונים להפיג את צערם, ובפרט בבית עם ילדים שמעבירים את זמנם בשמיעת מוזיקה או אף עושים להם הפעלות עם מוזיקה, ונשאלתי אם בימי הספירה, יש להקל ממנהגי האבלות או בחלקם שהם מוסיפים יגון על יגונם. ועוד נשאלתי באם יאשרו למספרות לפתוח את שעריהם אם יהיו רשאים לילך להסתפר גם בימי הספירה

תשובה:

שאלה כללית זו לא ניתן להשיב אליה בצורה כללית, כי היא פרטנית לכל אדם ולמצבו האישי. אולם עיקרי מנהגי אבלות, נוהגים ללא שינוי גם בימים טרופים אלו, להוציא:

א. לגבי תספורת אם יפתחו המספרות, באם כבר יפתחו בחול המועד, עדיף להסתפר בימי חול המועד מאשר לדחות לימי ספירת העומר.

ב. אם יתירו רק בימי ספירת העומר, מותר יהיה להסתפר בעומר, ועל הצד היותר טוב אם אפשר יסתפר ביום שישי, שיש המתירים בכל גוונא לכבוד שבת. ואם יתירו קודם ר"ח אייר יסתפר ביום שישי שהוא ראש חודש אייר, שיש בו שתי קדושות דשבת ודר"ח [ובני אשכנז יכולים להתיר לכתחילה להסתפר ולהתגלח בער"ש שהוא ראש חודש אייר כמו בשנה זו, גם שלא בשעת הדחק כגון שנה זו].

ג. אין להתיר תגלחת הזקן לא בימי חול המועד ולא בעומר, הגם שתספורת אפשר להתיר בנתונים הנ"ל.

ד. בשמיעת מוזיקה יש להתיר לפי הצורך, כי כאשר זה מחמת הפעלה והפגת השיעמום, לעיתים קלטות עם סיפורים והפעלות ובניהם שירים, מספיק ומותר לכתחילה גם בשנים רגילות במקום צורך. ואם זה להרגעת לחצים בדרך כלל שירים רגועים יסייעו לזה, ואין צורך למוזיקה קצבית שיכולה להביא לידי ריקוד, ובמצבים שרק שירים אלו יכולים להרגיע שפיר אפשר להתיר, ומן הנכון לשמוע אותם באוזניות באזני הנוק, ולא יישמע אצל מי שאינם נוקקים, וגם לא אוושה מילתא.

מקורות:

א. תספורת: הנה אקדים ואומר, שאם נזכה וברחמיו הרבים תוסר המגיפה, וכבר בחול המועד יתירו את פתיחת המספרות, עדיף לאדם להסתפר במועד מאשר להמתין לעומר, והגם שבחול המועד אסור מדינא, ובספירת העומר זה ממנהג [כלשון מרן השו"ע בסי' תצג סעי' ב], מכל מקום, אין ספק שעדיף ונכון יותר להיות מסופר במועד, וקל וחומר לקראת יום טוב חג שביעי של פסח, אלא שחז"ל גזרו שלא יסתפר בערב יום טוב, וידחה לימי המועד, לכן אסרו התספורת במועד, אולם במקום שהתירו להסתפר במועד, כמו אותם המבוארים בסי' תקל"א (סעי' ד) כגון מי שיצא מבית השביה ולא היה לו פנאי לגלח קודם המועד, שמותר לו להסתפר במועד אפילו על ידי יהודי, וכדרכו וכלי שינוי, וכמבואר בביתאור הלכה שם. והוא עדיף מאשר שידחה לימי העומר כי הם רק ממנהגא [וכמו ששמעתי שיש חכמים שהורו כך], שאין זה נכון על פי ההלכה, שהרי הוא יכנס מנוול ליום טוב שני, וגם בימי המועד עצמם, ומי התיר לו זאת, אחר שיש מצוה להתגלח בערב יום טוב [כמבואר בשו"ע שם סעי' א]. ועוד כפי שיבואר להלן הגם שהלכה למעשה מותר בימי העומר, מכל מקום הטעם לא ביראי כ"כ, על כן כאמור נכון יותר להסתפר בימי חול המועד. ואפשר שגם ע"פ הסוד עדיף בימי חול המועד שאז עדיין אין התגברות הדינים, מאשר בימי העומר שלאחר חגג שיש התגברות הדינים, ולכן לא מסתפרים ע"פ הסוד עד ערב שבועות וכידוע [רק זאת אומר, שהיתר התספורת איננו מתיר את גילוח הזקן, שזה בלא"ה עושה כל אדם בביתו, והוא נשאר באיסורו בחול המועד כפי מנהג ישראל].

מעשה אבות

רבי דוד הכהן סקלי – כ"ד אייר התש"ט

הרב הגאון הגדול מוה"ר דוד הכהן הגדול זצ"ל, המפורסם בדורו בחכמתו הגדולה, בחריפותו הנוראה, ביראתו וצדקתו העצומה, וענוותו הטהורה, ושמחתו בחלקו בתורה.

ר' דוד הכהן סקלי נולד בעיר דבדו שבמרוקו בתחילת שנת ה'תרכ"ב, לאביו חכם משה סקלי אשר היה מגזע חכמים ומיוחסים אשר תורתם אומנותם, שם משפחתם היה 'בני דוד'. ולאמו רחל בת הרב אצבן בן שמואל. נקרא על שם רבי דוד הגדול אחד מהגדולים בעיר דבדו אשר נתיסדה על ידי אנשי קודש המגורשים בעיק סיביליאי אשר בספרד. בגיל 13 החל ללמוד תורה אצל הרב אברהם בן סוסאן, וכפי שהוא עצמו מתאר בהקדמת ספרו 'לך דוד': "הייתי חשקן ושקדן בלימודי... ומורי הרב היה אוהב אותי יותר מתלמידיו, וכשהיה מפרש לנו ההלכה - עמי היה נושא ונותן והיה מראה לי פנים מאירות... והיינו לומדים בחשק רב בתלמוד ומחרש"א וכל נושאי התלמוד עד חצות לילה ויותר מזה. והגם שהימים והשנים שבאותו זמן לא היו עלינו טובים והלוואי שיגיע בהם האדם להחיות את נפשו ואת נפש בני ביתו, עם כל זה לא היינו שמים על לב כל זה והיה עיקר תוחלתנו להגיע אל המטרה הזאת להבין ולהורות בתורת ה'. משך למד אצל הרב הגדול חסידא קדישא והשקדן מאוד בתורתו רבי שלמה הכהן שהיה כבודו ומוראו על הבריות.

וכיון אביו הסתלק בסוף תמוז שנת תרל"ו אמו ואחיו השיאוהו לבת דודו, שמחה. ממנה נולדו לו בניו, בן ציון, סעדיה ורפאל. משפחתו ערכו עמו הסכם יששכר וזבולון לדאוג לפרנסתו ולכל הצטרותיו ואף לבנות לו בית דירה ונתחייבו על כל זה בשטר גמור וכל ימיו זכר להם חסד זה.

בשנת תרנ"ז לאחר אירועי דמים שעברו על יהודי העיר דבדו עבר להתגורר בעיר תלמסאן שבאלג'יריה, שם לימד תורה את בני הקהילה היהודית ביחד עם הרב חיים בלייח רבה של העיר, ופעל לחזק לימוד התורה בעיר והעמיד תלמידים הרבה, מהם: חכם חיים תואתי, חכם יעקב שריבטי, חכם סעדיה שריבטי, וחכם שואל בנישו.

בשנת ה'תר"ס, כאשר כבר יצא שמעו בכל רחבי צפון אפריקה, הוזמן ר' דוד הכהן סקלי ללמד תורה לרבים ביישיבתו של רבי אברהם חסן בקהילת אוראן שבאלג'יר. בשנת תרע"ג נתמנה לדיין בעיר לצד הרב מיכאל בן סעיד, ולימים שימש כראש אבות בתי הדין של אוראן.

מלבד עיסוקו בדיני תורה ובפסיקת ההלכה, עסק גם בקבלה, ונהג במנהגי חסידות ופרישות. ניתן למצוא בכתביו אוזורים רבים מהוזהר, ומכתבי האר"י. עמד בקשרים הדוקים עם רבני ארץ ישראל ורבני צפון אפריקה אשר העריכו אותו מאוד. הרב יוסף משאש כינה אותו במכתביו "המלך דוד הכהן".

בין תלמידיו חכם דוד אבן כליא רב המחזות עין תמושנת וסעידה באלג'יריה, חכם אליהו בן גיגי - רבה של סעידא, אלג'יריה. מחבר הספר - "קול צעקת הרועים". חכם שמואל מרציאנו - מח"ס שו"ת ויען שמואל, חכם משה בן גיגי - רבה של לעיון. חכם דוד מרציאנו - רבה של מיסור, וחכם יעקב אסרף.

רבינו שמח שמחה גדולה בראותו את חזרת עם ישראל לארצו וכתב בספרו "קרבן לדוד": "אנחנו רואים בעינינו בזמנינו זה, שהקב"ה מאיר ובא לישראל עמו, יעקב חבל נחלתו. כי חביבין ישראל לפני המקום ולפני כל המלכים מלכי ארץ, ונוהגים בהם כבוד ונותנים להם ממשלה ושלטון בידם, והסכימו לתת להם נחלתם, ארצנו הקדושה, וכבר נתאחו בה... ובכל יום נגה אור עליהם, הולך ואור עד נכון היום, על כן צריכים אנו שלא להרהיב עז בנפשנו ולגול את האור בכוחנו. עד שיגיע זמנו לצאת כפי גזירת הגזר".

אודות פטירתו של רבינו מובא סיפור מופלא אשר בכח קדושתו ידע בדיוק מתי ייפטר מן העולם. בהגיע המועד, אסף את כל בני ביתו ותלמידיו בחדרו, וביקש מאשתו הרבנית שמחה מים לנטילת ידיים. לאחר מכן עטף עצמו בתכריכים, ובשלוה הסביר לנוכחים שהגיע זמנו להסתלק מן העולם. אח"כ עלה על מיטתו, קרא קריאת שמע בכוונה עצומה ומתוך כך השיב את נשמתו ליוצרה, ביום כ"ד אייר התש"ט. והוא בן 87

מספריו: קריית חנה דוד - שאלות ותשובות על ארבעת חלקי הש"ע, שני חלקים. לך דוד - דרשות על התורה. משכיל לדוד - ביאור על הוזהר. אלביש ישע - חידושים עמ"ס ביצה

קרבן דוד - חידושים על הש"ס. בספר זה נדפסו עוד שני חיבורים: ילקוט דוד - חיבור על הוזהר; בנפש דוד - חידושי דינים ומאמרי הלכה ואגדה. בשוב דוד. לדוד ברוך - דרושים [ראה במדור מילי דחסידות]

מילי דחסידות

כעבדים המשמשים את הרב

איתא בפרקי אבות [פ"א מ"ג] "אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הו' כעבדים המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס, ויהי מורא שמים עליכם" עכ"ל. וצריך להבין מה כוונת התנא במאמרו שסיים ויהי מורא שמים עליכם אחר שהזהירנו שלא תהיו כעבדים המשמשים את הרב וכו' דאם הגענו למדה זו שאותו נעבוד שלא על מנת לקבל פרס, ודאי שתהא עלינו מורא שמים שאם לא תהא עלינו מורא שמים ח"ו במה הגענו למדה עליונה כזו.

והנראה לומר בזה הוא שהתנא בא להזהירנו וללמדנו דעת דצריך להסכים בזה בלב שלם ובנפש חפצה באמת ובתמים עד שיעיד עלינו קונו שהוא עובד אותו שלא על מנת לקבל פרס ולא סגי לומר דבר זה בעקימת שפתיו ולבו בל עמו כי זה שייך דווקא בבשר ודם, אבל בדבר שבינו לבין קונו בזה העיקר הוא הלב שהוא משכן ה' כדכתיב "ושכנתי בתוכם" ולכן צריך שיגמור בלבו כן כדכתיב "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך" וגו' "ולעבדו בכל לבבכם" וגו' ולכן בא התנא להזהיר על זה ואמר 'ויהי מורא שמים' שבוהן לכבוד וכליות עליכם שהוא רואה ומבין מה שבלבבכם ויעיד עליכם שעובדין שלא על מנת לקבל פרס ופיכם ולבבכם שוה.

ונראה לי הא דנקט התנא 'ויהי מורא שמים עליכם' ולא נקט ויהי מורא ה' עליכם, הוא בא לומר כי כל תנועות האדם ומחשבותיו הם נגד ה' לא יבצר ממנו דבר והכל הוא לפני בעל תעלומות כמים הפנים לפנים, כאשר משקיף האדם על המים כל תנועותיו ותמונתו יביט במים, ור"ל אמרו 'שמים' - שם מים' וכדאיתא בילקוט פרשת וארא סימן קפ"ו תנא רשב"י הרקיע של מים והוכוכבים של אש וכו' עיי"ש, וא"כ האדם המתהלך בארץ הוא נגד השמים כמתהלך לפני אלקים בארצות החיים, שהרי כל תמונתו ותנועותיו ורמיותיו והילוכו רישומם ניכר בשמים שהם מים כנוצר וכאדם העומד לפני המראה כל תנועותיו יראו לפני חבירו המביט במראה אף שאינו רואה את האדם עצמו. ועל זה בא התנא לומר ויהי מורא שמים עליכם שהרי אתם נגד השמים ותמונתכם נראית בשמים ועל כן ר"ל קראו לה 'יראת שמים' שכל מעשיו של אדם נראים בתמונה בתוך השמים, וכל מלאכי מעלה לאלפים ולרבבות חזו בו, ואם כן הכל לפניו

יתברך ורואה את אשר בלבבכם באין מפסיק, ולכן צריך האדם לעבוד ה' בכל לבו ובכל נפשו עד שיעיד עלינו קונו שכל היא עבודתו באמת ובתמים בכל לב שלא ע"מ לקבל פרס.

ולחבין העניין בשכל הוא כי האדם אשר נפח בו השם רוח חיים יש לו דבקות בהש"ת כי ה' אצל בו רוח אשר עליו, ובישראל כתיב "כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו" כי ה' אצל על האדם ממנו יתברך ולכן נקראים חלקו ונחלתו כי אורו יתברך תמיד חופף עליהם כי מזיו והדרו הלבישנו וחבל המשתלשל מאורו יתברך לעמו ישראל בדרך ישר הוא חיותנו והוא השביל והצנור שמשפיע לנו חיותנו מאור מופלא רום מעלה כשלהבת הקשורה בגחלת ומשם ממשך שפע וברכה והצלחה ורחמים פשוטים, ותמיד אורו נוצץ עלינו כאור היוצא מן החרקים שהוא כמו חוט וחבל של אור, כך דבקותנו עם ה' אלקינו, ואם במעשים ובמצוות אנחנו מכינים עצמנו לקבל אורו יתברך, מיד משפיע עלינו, כמו שאמרו חכמים 'אם תדרשנו ידרש לך' כמו החבל המשוך בין אדם לחבירו שאם אחד מהם ימשוך את ראש החבל יתקרב לו חבירו בהכרח, וכל הוא העניין בינינו לבין קונו, ואם כן כיון שהמחשבה של האדם היא רוחנית והרוחניות שלו היא דבוקה בשם אלקי הרוחות ברוך הוא כמו שכתבנו כחבל המשוך הרי מיד שנמחשבה מתהוות באדם מיד היא לפניו יתברך.

אי נמי יש לפרש באופן אחר מאמר 'ויהי מורא שמים עליכם' הוא הבטחה ורוצה לומר שאז תזכו שיהא מורא שמים עליכם, והענין הוא כמ"ש ר"ל "את ה' אלקיך תירא" לרבות ת"ח שיהא לכל אדם מישראל מורא מת"ח שהם משכן ה' קדש קדשים, וכמו שכל אדם יש לו לירא יראת שמים כמ"ש "שהכל מופשט שם בשמים נראה לעין כל ואין נסתר, כך ת"ח הקדושים אין נסתר מהם מה שבתוכיות מי שכנגדו ובראיית פני חבירו ידע ומרגיש מה מעשהו והכל לנגד עיניו ולכן יש לו לאדם לירא מפני ת"ח כמורא שמים כמו שאמרו 'ומורא רבך כמורא שמים'. ולזה קאמר התנא שאם תזכו ותגיעו למדרגה זו שתהיו כעבדים המשמשים את הרב שלא ע"מ לקבל פרס אז תזכו למדרגה עליונה שיהא מורא שמים עליכם שכעין מורא שיש לשמים, כך יהיה מוראכם וחתכם על בני אדם שיפעלו מראייתכם.

(מהספר לדוד ברוך לרבי דוד הכהן סקלי)

מישג בכשרות

שביעית [ג]

אל בעל בק, ויורד אל זפרון, ומשם הגבול נוטה מזרחה לכיוון נהר פיגה [ואדי בארדה] ומתקרב לעיר דמשק, ומגיע לחצר עינן שהוא קצה הגבול הצפוני מזרחי. ומשם יורד הגבול אל נחל שנר כאשר הר חרמון חוץ לגבול האמור בתורה [ולא נכבש אלא על ידי משרע"ה עם כיבוש עבר הירדן], ויורד עם נחל השנר והבניאס אל מערת דן, אגם החולה, הכנרת, נהר הירדן עד ים המלח.

בתוך גבולות ארץ ישראל, יש כמה יישובים שלא כבשום או שהתירום, וכן רצועות של חו"ל, אל שהלכה למעשה אין מקומות אלו ברורים, ואף אם ידוע מקומם אין ידוע הגבול שלהם, ולכן למעשה מקומות שנאבדו אין לחוש להם כלל, ומקומות שיש עדות לגבם, יש לנהוג לחומרא מכמה טעמים.

סוריא, אין שביעית נוהגת בה מן התורה [אפילו בזמן הבית], אך מ"מ גזרו חכמים שלא לעבוד שם בקרקע [חרישה ניכוש זריעה וכדו'] ולא בפירותיה בעודם במחזור [קצירה בצירה וכדו']. כמו כן נוהגים דיני קדושת שביעית על היבול הגדל בה, ויש חולקים וסוברים שאין קדושת שביעית על הגדל בה. והכל מודים שאין גזירת ספיחים בסוריא, והם מותרים באכילה.

אבל מלאכות הנעשות בתלוש כגון מלאכות הנעשות בפירות ובתבואה לאחר שנתלשו, כגון: דישה, זרייה וכיו"ב, התיירו חכמים לעשות בסוריא אפילו בפירות של ישראל חשוד. ויש חולקים וסוברים שלא הותר לעבוד בתלוש אלא אצל גוי. והעיקר כדעה הראשונה.

הגבול המערבי של ארץ ישראל, הוא הים הגדול, והגבול נכבש כולו על ידי עולי מצרים עד הר ההר שבצפון שלדעת רבינו הרמב"ם הם הרי הבניאס בלבנון, ועולי בבל כבשו מאשקלון עד כזיב, כאשר כל היישובים שעל שפת הים, כלולים בתוך כיבוש עולי בבל [והקו הנמתח מכזיב לאשקלון הוא מערבית להם על הים], ומכזיב יוצאת רצועה לעכו [והיא איננה על שפת הים ממש, אולם היא אבדה בימינו ואין לחוש לה], ומהקצה של אותה רצועה יוצא קו גבול על היבשה עד ממול הר ההר, כאשר את הצד המערבי שעל שפת הים כבשו רק עולי מצרים, ואת הצד המזרחי כולו, כבשו גם עולי בבל.

וממילא היישובים שיושבים על שפת הים כגון, ראש הנקרה, צור, צידון, בירות, נכבשו רק על ידי עולי מצרים ולא על ידי עולי בבל, ושאר היישובים בצפון שאינם על שפת הים, כגון קרית שמונה, מטולה ועוד, נכבשו גם על ידי עולי בבל.

הגבול הצפוני - פאת צפון של ארץ ישראל, מתעקל מהר ההר [הרי הבניאס שבלבנון], לכיוון העיר חמה שבסוריה, והגבול עובר דרך הנחלים שם, ומתחבר לנהר אלאעסי שמסובב את חמת ואפשר שבקצהו הוא צד, וממשיך עם הנהר כלפי הגבול המזרחי.

הגבול הצפוני מזרחי של ארץ ישראל, יורד מחמה עם נהר אלאעסי ומתחבר אל נחל ראסטן, וממשיך לרדת אל אגם חומס [ימה דחומץ], ויורד

פנת המעברה

כוסמת

גרגיר הכוסמת יש נקב שהוא טבעי ואינו מחמת חרקים. [יש עדיפות גדולה באם הדבר מתאפשר, לבצע את הבדיקה על "שולחן אור", כגון על המיתקן הנקרא "קל בודק", שהוא משמש גם כשולחן אור וגם מסננת, כך שבזמן העברת הגרגירים מצד אחד למשנהו, כל הפסולת והנשורת כולל החרקים נופלים למגירה התחתונה וניתן לזהות בפסולת את סוגי החרקים שקיימים במוצר].

נמצאו חרקים זעירים כגון פסוקאים [ולעיתים נדירות ניתן למצוא אקריות מחסן זעירות], למרות שניתן להסירם לחלוטין באמצעות סינון, בדיקה ושטיפה, מכל מקום עדיף שלא להשתמש בתוצרת זו [בפרט שיש חשש שהם חדרו לחלל הטבעי שבקצה הגרגיר], אלא אם כן הוא נצרך למוצר זה כעת ואין בהישג ידו תחליף.

גרגירי כוסמת המשווקים כשהם "בחזקת נקיים מתולעים", באם החותם המעיד על כך בקי בעניני חרקים, ניתן לסמוך על כך ואין חובת בדיקה, ובתנאי שתנאי האריזה תקפים, כגון אם האריזה היא עם וואקום, יש להבטיח שאכן הוואקום נותר ולא חדר אויר לשקית. לאחר השימוש יש לשמור את מה שנשאר בקירור, כדי שלא תהיה התפתחות חדשה של חרקים.

קמח כוסמת באריזתו נגוע בחיפושית

הכוסמת היא מין ממיני הקטניות [להבדיל מהכוסמין שהוא אחד מחמשת מיני דגן]. הכוסמת משמשת במדינות רוסיה ומזרח אירופה להכנת הדייסה [קאשע], ובמדינות המזרח להכנת פסטה מסוג מסוים. כמו כן היא משמשת בתעשיית הבירה ללא גלוטן [כתחליף למאלט משעורה].

הכוסמת מאוחסנת ומשווקת עם תוס האסיף שלה מן השדה [בתוס עונת הקיץ] ומשם מייצאים אותה למדינות העולם [עיקר מקומות הגידול היום בעולם הם מדינות סין ורוסיה, ולאחר מכן מדינות מזרח אירופה, צפון מזרח ארה"ב ועוד]. עקב האחסון הממושך וההובלה הבעייתית, מתרבים מזיקי המחסן לסוגיהם בין גרגירי הכוסמת, הן בבוגרים מסוגי החיפושיות למיניהם, שעקב כירסומם מותירים אבקה ופסולת חרקים מרובה, הן עשי המחסן והזחלים שלהם שניתן להבחין בהם גם באמצעות הקורים שהם מותירים, והן פסוקאים הנמצאים בינות לגרגירים.

אופן הבדיקה והשימוש:

ברכישת תוצרת באריזת ניילון שקופה, מומלץ לבדוק שאין בתחתית השקית ריבוי אבקה שמקורה מפסולת חרקים [מעט אבקה בדרך כלל קיימת מקליפת הכוסמת]. מצוי גם שיווק באריזות קרטון אטומות שמקורם בשיווק מארה"ב, והם בטיב מעולה ונקיים יותר.

שלב הבדיקה בפועל, היא הבדיקה הוויזואלית, כאשר מפזרים על גבי משטח [רצוי בצבע כותם, שאז ניתן להבחין טוב יותר בכל סוגי החרקים] את גרגירי הכוסמת, מעבירים גרגיר אחר גרגיר ומתבוננים בין הגרגירים שאין חרקים בוגרים ואין זחלים. בדרך זו בודקים את כל הכמות הנדרשת. בקצה

אמנם אם יעברו ימי המועד ועדיין לא נושע, ובימי העומר יפתחו את המספרות, יהיה מותר לכתחילה להסתפר בעומר [ולא תגלחת הזקן כמבואר לעיל]. ועיקר חילי מדברי הביאה"ל (על השו"ע שם) שהביא בשם הפמ"ג שאותם שהתירו להם בחול המועד גם בימי הספירה שרי דלא עדיף מחוה"מ. ואמנם על עצם ההשוואה העיר הגאון בעל אגרות משה (או"ח ח"ב ס"ז צו) שלא שייך זה בזה שבחול המועד מותר מצד יפוי ומניעת צער וזה לא שייך בספירה שהוא מטעם אבלות שיש לנו להצטער ולא להתיפות. ועוד בעצם גם מה שהתירו בחוה"מ הוא משום כבוד המועד כיון דלא יכלו לגלח מתחלה שהיה בשביה ובבית האסורין, וכדומה ובימי ספירה יש לאסור. אלא שגם הוא כתב להתיר באופן שתכפוה להאיסור תספורת דספירה [וכגון מקרה דידן בשנה זו לתפ"ץ שהמספרות סגורות זמן רב לפני פסח וגם במועד ויפתחו רק בימי הספירה], יש להתיר, דהא גם באבילות מותר, וכה"ג יש להתיר גם בספירה דלא חמיר מאבילות שאסור מדינא ומ"מ מותר בכה"ג כ"ש בימי הספירה. עכ"ד. הרי שלמעשה גם לאחר השגותיו על הביאה"ל, לנידוד"ד הסכים שמותר. ואעיקר דדינא ראה למרן הגרי"ע זצ"ל בחזו"ע (יו"ט עמ' רסבאות מט) שהביא שכדברי הביאה"ל כתב מורינא המלאך רבי רפאל בירדוגו בשו"ת משפטים ישירים (ס"ו ע) שכתב שפעם אחת התיר לאסיר שיצא מבית האסורים בעומר, להסתפר בקל וחומר מימי חול המועד. אלא שבחזו"ע השיג על דבריהם מהא דיש לומר דהתם שאני דהתירו משום כבוד הרגל, אלא שסיים שכיון שבעומר אין זה אלא מנהג בעלמא, כדאים המקילים לסמוך עליהם.

אלא שכמו שכתבנו לעיל, במקרה דין, אפשר להקל גם מחמת אבילות כיון דהוי כתכפוהו אבליו, שהרי היה לפני פסח, במועד וכעת בספירה, וכדברי האגו"מ, ואם כן הוא הדין הכא דשרי. אמנם על צד יותר טוב, אם אפשר ימתין לערב שבת דאז בכל גוונא ידועה דעת הרדב"ז שכתב (ח"ב ס"ח תרפז) שהוא ראה קהילות שהיו מסתפרים בכל ערב שבת לכבוד שבת קודש, יעו"ש ודוק. וכ"כ בשו"ת פעולת צדיק (ח"ב ס"ו עו) שכן הוא מנהג בני תימן.

ואם יאפשרו לפתוח קודם ר"ח אייר, אז על הצד היותר טוב, ימתינו לר"ח אייר שבנוסף לאמור לעיל לגבי ערב שבת, כתב הרדב"ז שם [זו עיקר תשובתו] שמנהג רוב העולם להסתפר בראש חודש אייר וכך הוא נוהג. וראה על ענין התספורת בר"ח מש"כ בחזו"ע (שם ס"ק נא) שהביא עוד פוסקים שכתבו כדעת הרדב"ז, הגם שלהלכה מרן השו"ע כתב שטעות בידם של המסתפרים בראש חודש. מכל מקום כאמור יש שנהגו להסתפר בראש חודש. ובחזו"ע שם כתב לדון על המקפידים משום צוואת רבי יהודה החסיד שלא להסתפר בר"ח, יסתפרו כבר מער"ח. מאידך בעל אגרות משה (ח"ו או"ח ס"ו לו סוף אות ג) בזה"ל: ואין בר"ח אייר שחל בע"ש ובשבת שום איסור לאותן שנוהרים בצוואת ר' יהודה החסיד שלא להסתפר בר"ח אף לכבוד שבת, דבכה"ג מודים דמסתפרים כיון שלא היה יכול להסתפר מקודם לפי מנהגו. וכ"כ מעלת ידידנו הגאון הרמ"מ קארפ שליט"א (ספה"ע פ"ז הערה 51) בשם מרן הגרי"ש זצ"ל. מאידך דעת בעל שבט הלוי, שהחוששים לדעת רבי יהודה החסיד, אינם יכולים להסתפר בראש חודש אייר וכ"כ משמו בקובץ מבית לוי (דיני פסח, עמ' עו).

ועל כל אלה, בשנה זו ששניהם מתחברים כאחד, קדושת שבת עם ראש חודש, כבר כתב המשנ"ב (ס"ק ה) שכיון שיש תוספת שמחה של שבת וראש חודש, יש להתיר להסתפר בערב שבת מפני כבוד השבת [והיינו לכל המנהגים השונים באופני באופני ספירת ימי האבלות], ואם כן בשנה זו אם יהיה באפשרותו להמתין ליום שיש שהוא ראש חודש, יהיה מותר גמור להסתפר תספורת הראש בכה"ג. ומקור דברי המשנ"ב הם מהב"ח (ס"ח תצג) שכתב שכשמתווסף על ר"ח גם שמחת שבת אין להחמיר באבילות ישנה כולי האי ונושאין בו [ובוודאי שגם מסתפרין בו שדיניהם שוים כידוע]. והרב כה"ח (אות יב) הביא דבריו, והוסיף שכ"כ השכנה"ג, מג"א, פר"ח ועוד. אלא שבהמשך כתב שכ"ז למנהג בני אשכנז, ולא למנהג בני ספרד ההולכים כדעת השו"ע [ונראה מדבריו שהתכוין לדברי הב"ח הללו, ויש שלמדו אחרת בדבריו, ובשו"ת בית דוד הנו' להלן מפורש להדיא שדעת הכנה"ג שהתיר הוא אף למנהג הספרדים שנהגו מימות הפסח עד לג בעומר]. אולם מדברי המשנ"ב נראה שזה אף למנהג בני ספרד. והא"ר בסי' זה הביא שמנהג זקנו המהר"ש להחמיר בזה. אולם נראה לאחר שזה נזכר ברוב ככל הפוסקים, וכך הכריע המשנה ברורה, הרי שלבני אשכנז זו הכרעה ברורה להתיר [כמובן להוציא אותם הנוהגים ע"פ הסוד בכל ימי הספירה שאינם מסתפרים גם בר"ח שחל בע"ש], וכל זה גם לנוהגים במנהגי אבילות העומר החל ממוצאי פסח, כלומר אין זה סותר את הל"ג ימי הספירה, ויכולים לחזור ולהסתפר בזמן שרגילים בו כל שנה, וכך מבואר במשנ"ב הנו'.

הנה מן האמור נראה שדעת גדולי רבותינו הספרדים הכנה"ג והפר"ח להתיר כדעת הב"ח. וכ"כ המשנ"ב להקל גם למנהג ספרד להסתפר בר"ח שחל בע"ש. וכך ראיתי להדיא שכתב הגאון בעל האגרות משה זצ"ל בספרו (ה"ו או"ח ס"ו לו) 'חל ר"ח אייר

בע"ש ובש"ק, מותר משום תוספת שמחה באותה שבת שהוא שבת ור"ח אפילו לאותן הנוהגים כמנהג ספרד כהמחבר באו"ח ריש סימן תצ"ג, ועיין במשנ"ב שם סק"ה בשם האחרונים'. אולם מאידך בכה"ח משמע שאין מנהג זה אלא לבני אשכנז, ולא לבני ספרד [אולם אפשר ללמוד בדבריו אחרת]. וכן מצאתי שכתב הגאון נאמן"ן ס"ט על המשנה ברורה (איש מצליח סוף חלק ה עמ' קל בהערות) שלא שמע על מנהג זה להתיר אצל הספרדים, וכתב שלדין הספרדים יש מנהג אחד עד לז' בעומר, ואין לפרוץ גדר אפילו בער"ח אייר שחל בערב שבת. אולם כתב שמכל מקום אפשר להתיר למי ששלמו ימי אבלו אחרי פסח [שיש בזה מחלוקת ורבים המתירים בזה בלא"ה, ואכ"מ], שיהיה מותר לו להסתפר לכתחילה בערב שבת שחל בו ר"ח אייר, יעו"ש. ואמנם מאידך ראיתי שהביאו מדברי מעלת ידידנו הרה"ג המופלא רבי אופיר מלכה שליט"א בספרו הליכות מועד (פ"ב אות ח) דס"ל דשרי לכתחילה גם לבני ספרד להסתפר בער"ש שחל בו ר"ח אייר. אלא שהאמת היא שכך תידוק בדברי מרן בחזו"ע הנו', ניכר שלא נוחה דעתו מזה, הגם שהביא דברי הרדב"ז על ע"ש בנפרד ועל ר"ח בנפרד, וציין שבשעה"ד אפשר לסמוך רק על גילוח הזקן, ובהערה הרחיב בפרטים, והתעלם מהיתר מפורש זה שהזכירו הפוסקים. ובאמת שמעתי מנכדו עדות נאמנה שלא הייתה דעת מרן זצ"ל נוחה בהיתר זה, ולכן לא הזכיר מהיתר זה כלל. ושוב שוטטתי למצוא מן הכתובים דעתו של מרן זצ"ל, וראיתי נאמר לי שגם מו"ר הראש"ל מר בריה הגאון בעל ילקוט יוסף כתב שמנהג הספרדים להחמיר בזה, וחיפשתי ולא מצאתי, עד אשר צילמו ושלחו לי בס"ד את מהדורת תשע"ט בסי' תצג סע' כט, וראיתי שכתב שם שמנהג הספרדים להחמיר, שמסתיימת מרן מבואר דס"ל שאין חילוק בר"ח בין אם חל ביום שיש או לאו, ומכל מקום המיקל אין למחות בידו שיש לו על מה לסמוך, אולם השואל יש להורות לו שלא יסתפר, עכ"ד. והן עתה ראיתי דברים מפורשים שהביא ידידנו הגדול רבי יהודה נקי שליט"א בספרו החשוב שו"ת מעין אומר (ח"ג, פ"ג ס"ה לו) ששאל ממרן זצ"ל אם אפשר להקל בראש חודש שחל ביום שיש להסתפר בימי הספירה? והשיב לו: דעת מרן לאסור והרדב"ז מיקל, ואני לא מוחה במי שמסתפר עכ"ל. וראה היטב בהערה שם ודוק, והעיקר הוא שס"ל שדעת מרן השו"ע לאסור בכל גוונא ולכן סתם.

אלא שהשואל ישאל ויתמה מה ראו על ככה להחמיר בדבר שאינו אלא מנהג? וכבר ראיתי לכמה תלמידי חכמים שכתבו תמיהה זו, ולא מצאו מזור. אולם האמת היא שלא רק סתימת השו"ע יש כאן, אלא מנהג קדמון יש כאן, וראשית אציין את דבריו המפורשים והברורים של הגאון רבי יוסף דוד אב"ד שאלוניקי ורבו של השולחן גבוה בספרו בית דוד (או"ח ס"ו רפא) שם הביא מעשה של חתן וכלה שקבעו חופה לפני פסח, ושוב הכלה חלתה ונאלצו לדחות את החתונה, ובאו לפניו אם יכולים לעשות בזמן העומר, והשיב להם שיעשו בערב שבת שחל בו ראש חודש אייר, וכל זה בהסתמך על הב"ח ושכנה"ג, ובוודאי שדברי שכנה"ג איירי גם על מנהג בני ספרד שמקפידים מלאחר הפסח עד לג בעומר בנישואין ובתספורת. ושוב הוסיף, שמוה הטעם הסכימו להתיר בנידוד, כי התחילו הנישואין כבר לפני החג, אולם בלא"ה לא היינו מתירין, משום שלא שמענו מעולם להתיר בשביל שבת וראש חודש, ואין ראוי לעשות חדשה בארץ, דבר שלא נעשה בעיר גדולה של חכמים וסופרים מעולם. ובסוף דבריו סיים: ומטעם זה לא התירו להם להסתפר, באם נהגו איסור תספורת עד לג בעומר, משום דלא שייך בתספורת טעמא דכבר התחילו בנישואין דלא שייך טעם זה אלא לעשיית הנישואין אבל לתספורת לא שייך, דאין התספורת צורך הנישואין. [ומש"כ לגבי לאסור תספורת, צריך ביאור, שהלא שווים הם, וכמבואר בפוסקים. ובכל גוונא השתא שהתירו להם להינשא, הוי יום טוב שלהם, ומדוע לאסור עליהם התספורת, וכמבואר ברמ"א (סי' תצג ס"ב ע) לגבי בעלי הברית. וכן הסכים להלכה בחזו"ע (יו"ט עמ' רסד) ועוד הוסיף שם שה"ח חתן בר המצוה. ואמנם לא הזכיר חתן, אולם הוא ק"ו, וראה בהערה שם, וצריך עיון נוסף].

עכ"פ הנה מצאנו לגדול בדורו, שכתב שכן המנהג ומעולם לא שמענו להתיר את זה, ובזה יובנו מדוע רוב ככל חכמי הספרדים, לא ס"ל להלכה להשתמש בהיתר זה לבני ספרד, ובעיקר שכך המנהג כפי שכתבו, וגם אני הקטן אענה אחרים, שמעולם לא הקלנו בזה בפועל להסתפר לא בער"ש ולא בר"ח ולא כששניהם חלו כאחד, וכל ימי גדלתי בין החכמים ולא ראיתי להם שנהגו בהיתר זה. ולכן לא נכון לשנות להם מנהג זה ולפרסם להם היתר בזה. משא"כ מנהג האשכנזים דשרי לכתחילה להסתפר ולהתגלח ביום שיש שחל בו ראש חודש אייר.

אלא שכל האמור הוא בשנים כתיקנו, אולם בשנה זו כאמור בלא"ה יש להתיר תספורת הראש בימי העומר בכל זמן שבהם יפתחו אי"ה את המספרות וכמבואר לעיל, ולכן טוב אם יצליח ביום שיש שיש בו היתרים נוספים, אולם בלא"ה מותר בכל יום ובכל שעה, ואין זה סותר את ימי הספירה, כלומר יכולים הם להמשיך בגילוח ותספורת הראש אם יהיה צורך, כפי מנהגם שבכל שנה.

מבזלתי קו ההלכה

שאלה: האם מותר לנפח בלונים או גלגל ים בשבת?

תשובה: ניפוח בלונים הליום, מיטת אויר, כדור רגל, אסור בפעם הראשונה. ובפעם שניה מחלוקת הפוסקים. ניפוח בלונים גומי רגילים, אסור. ניפוח גלגלי ים [המצויים בשביל ילדים] וכדו', מותר.

מקורות:

הנידון בזה נוגע לאיסור מלאכת "מכה בפטיש" - תיקון כלי, מלאכת מכה בפטיש הינה עשיית גמר מלאכה, כגון הכאה בפטיש על הכלי ע"מ ליישר עקמימותו, דהיינו שהכלי כבר קיים אלא שצריך עוד תיקון קטן כדי לגמור עשייתו או תיקונו.

השו"ע (סימן ש"מ סעיף ח') כתב, שנוצות שיצאו מהכרית מותר להחזירם אליה בשבת, אבל אסור להכניס בכרית זו נוצות שלא היו בה לפני כן. והטעם, משום שבהכנסת נוצות שלא היו בה לפני כן הוא עושה תיקון מנא [תיקון כלי], שזהו איסור מכב בפטיש [שער הציון סימן שמ סעיף קטן ס"ח, הביא דעת הרמב"ם שזה אסור מדרבנן מחשש מכה בפטיש שמא יתפור, אך רוב הראשונים חולקים ע"ז וסוברים שזה אסור מן התורה משום תיקון מנא]. ניפוח בלון דומה לכאורה להכנסת הנוצות לתוך הכרית, שגם בזה ע"י שהוא מכניס אויר לתוך הבלון הרי הוא מתקן מנא. אך ישנו חילוק בזה שאם מכניס את האויר באופן קבוע, אסור לעשות כן, משום שע"י כן נעשה השלמת הכלי. אבל אם אינו מכניס את האויר באופן קבוע אלא בדעתו להוציאו משם בזמן קרוב, הדבר מותר, משום שלא נעשה עדין השלמת הכלי שהרי דעתו מיד להוציא את האויר משם. ועל פי זה נדון בכמה מסוגי המתנפחים כדלהלן.

בלוני "הליום" [בלונים המנופחים ע"י גז], וכן "מיטת אויר", שהרגילות היא להשאיר את האויר בתוכם באופן קבוע, וא"כ ע"י הניפוח הזה נשלמה צורת הכלי, ומשום כך אסור לנפח בשבת בלונים הליום או מיטת אויר בפעם הראשונה. [ועיין להלן האם מותר לנפחם שוב אחר שיצא מהם האויר הראשון].

אבל גלגל ים או כדור ים וכדו', שהרגילות בצורת שימושם שמנפחים אותם וא"כ מוציאים מהם את האויר, א"כ לא חסר בצורת הכלי שבהם כשאין בהם אויר, ומשום כך מותר לנפחם אף בפעם הראשונה, שהרי אין הניפוח הזה גומר את עשיית הדבר. [ויש לדון בזה בסוגי גלגלי הים, משום שיש גלגלים שאין רגילות להוציא מהם את האויר לאחר השימוש, או שרק לאחר זמן גדול מוציאים מהם את האויר, וא"כ דינם כדון בלונים הליום הנכתב לעיל].

והנה, כל מה שכתבנו הוא לענין לנפח בפעם הראשונה. אמנם לענין הניפוח בפעם שניה נחלקו הפוסקים. דעת ה"מנחת יצחק" (ח"ו סי' ל') שאף שלמדנו שכל האיסור להכניס נוצות לכרית זה רק בפעם הראשונה, אבל אם יצאו הנוצות מותר שוב להכניסם לכרית, וא"כ לכאורה אף כאן צריך להיות מותר לנפח את הבלון בפעם שניה, אפ"ה הדבר אסור. והטעם, שכל מה שמוותר להכניס נוצות לכרית בפעם שניה, זה רק אותם הנוצות שהיו בכרית מקודם, אבל נוצות אחרות אפילו ישנות אסור להכניס בכרית זו. וא"כ הרי כשמנפח את הבלון בפעם שניה, הרי הוא מכניס אויר אחר ולא את אותו האויר שהיה בבלון מקודם, ולכן אסור לנפח אף בפעם שניה.

אבל דעת הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, (שמירת שבת כהלכתה ח"ג [תיקונים ומילואים] פרק ט"ו הערה כ"ד). שדוקא בנוצות חילוק בין אותם הנוצות שהיו בכרית מקודם לנוצות אחרות, שיש הבדל בין נוצות אלו לאחרות. אבל באויר שאין הבדל כלל בין אויר זה לאויר אחר, שאין לו צורה ניכרת, א"כ מותר להכניס בבלון בפעם השנייה אפילו אויר שלא היה בו מקודם. בלונים גומי רגילים נראה, שאמנם יש ילדים שנהנים בניפוח הבלון והוצאת האויר פעמים רבות, אך ברוב הפעמים הרגילות היא לנפח את הבלון ולקושרו בכדי שישאר בו האויר, ומשום כך יש לאסור לנפח בלון רגיל בפעם הראשונה. אך יש עוד טעם לאסור לנפח בלון גומי רגיל, משום שהרגילות שקושרים אותו קשר קבוע לאחר הניפוח, ולכן אף כשמשתמש מכלי לקשור הדבר אסור גזירה שמא יבוא לקשור. (שו"ת מחזה אליהו סימן ס"ט. ועוד עיין מ"ב סימן ש"ז ס"ק כ').

לסיכום:

ניפוח בלונים הליום, מיטת אויר, כדור רגל, אסור בפעם הראשונה. ובפעם שניה מחלוקת הפוסקים. ניפוח בלונים גומי רגילים, אסור. ניפוח גלגלי ים [המצויים בשביל ילדים] וכדו', מותר.

קו ההלכה והכשרות

בראשות הגאון רבי שניאור זלמן רווח שליט"א

הנהגות יום ביומו באורח חיים ויורה דעה * כשרות המזון * כשרות חו"ל
מצוות התלויות בארץ * חרקים במזון * טפילים וכשרות הדגים

03-7528999

פקס: 03-7528992 מייל: b.m@macon.co.il

**שעות פעילות
בית ההוראה**

ימים א.ג.ה

13:15-14:00 19:15-20:00

ימים ב.ד

13:15-14:00 18:15-19:00

יום שישי

12:15-13:00

**המענה ינתן
ע"י רבני בית ההוראה
בשעות פעילות בית ההוראה**

**בשאר השעות
ינתן מענה על ידי הרבנים
המופיעים בתפריט**

"הביאו את כל המעשר... ובחגגונו נא בזאת אמר יי צבאות אם לא אפתח
לכם את ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד בלי די" (מלאכי ג')

מצטרפים ל'בית המעשר'!

הבית שלכם להפרשת תרומות ומעשרות כהלכה

חתת פיקוחו של:
"המכון למצוות התלויות בארץ"

להצטרפות

hamachon.co.il אתר: 03-9030580

שע"י 'המכון למצוות התלויות בארץ'
תרומות ומעשרות בדרך הנכונה והקלה